

ИГОР РОСОХОВАТСКИ ВИК ЗА ПОМОЩ

Превод от английски: Пенка Кънева, 1969

chitanka.info

— От редакцията ли сте? Сергей Петрович ми каза, че ще дойдете. Той е в другата част на зданието. Ще му предам, че вече сте тук. Моля, почакайте в неговия кабинет. Направо по коридора, номер седемнадесет.

Тръгнах, лаборантът викна след мен.

— Само, моля ви, все направо. Не завивайте към площадките.

Като накуцвах, поех по дългия и тесен като тунел коридор. Коляното ме болеше нетърпимо. Спомних си деня, когато се ударих: жълтеникавия лед, тъмната страшна вода... Моят другар се дави в ледената дупка, а аз, изплашен, хуквам към брега. Изведнъж неволно спирам. Досрамя ме. После пак така рязко завивам обратно.

— Ей сега, ей сега...

Ледът под мен се огъва, пука. Звучите са слаби, не ги чувам ясно. Смъквам кожата, хвърлям го на другаря си, дърпам го. И... потъвам в тъмната ледена вода.

Помня всичко като днес. Помня как ни спасиха, как ни накараха да бягаме, за да се сгреем. Но защо тогава спрях на брега? За какво помислих? Може би ако си спомня, ще ми олекне?

Колко исках отново да се повтори тази случка! Време е да разбере най-сетне струвам ли нещо или не.

Но животът ми тече доста спокойно. Е, разбира се, случвало ми се е да помагам на другарите си, но да рискувам живота си — друг такъв случай нямах.

Вървя бавно, потънал в спомените си. Коридорът ми се вижда безкраен. Ето и вратата с номер 17.

Влизам в малка стая. В ъгъла има бюро, две кресла.

Отпускам се в едното и продължавам размишленията си, като оглеждам кабинета. От първото ми идване май нищо не се е променило. Единственото, което може да предизвика интерес, са двата апарата с екрани.

В тишината ясно се чува хрипкавото чукане на часовник.

Спомням си как се запознах със Сергей Петрович. Той ме запитва:

— Какво бихте искали да чуете?

— Разбира се, интересува ме работата на вашата лаборатория, най-важното — отвърнах аз, като се стараех да се държа колкото може по-уверено.

— В научната работа всичко е най-важно. Особено онова, което изглежда незначително — рече Сергей Петрович и аз не разбрах шегува ли се или говори сериозно.

Той се престори, че не забелязва смущението ми, и запитва:

— Чували ли сте за ритмите в трептенията на молекулите в клетката?

— Щом молекулите имат трептене, те биха могли да имат ритъм — отговорих аз, този път не толкова уверено.

— Ритъм има, и то доста добре изразен — каза Сергей Петрович. — Свойствата на молекулата до голяма степен зависят не само от честотата на амплитудата на трептенето, но и от техния ритъм. Честотата може да бъде постоянна, но ако се измени ритъмът, те ще изменят и някои от най-важните свойства на молекулите. А от свойствата на молекулата зависят и свойствата на клетките, тъканите, органите.

Говореше напевно, проточваше думите и тънките му нервни пръсти почукваха по масата като по клавиши на пиано.

Той ми обясняваше, аз го питах повторно, като си представях с ужас как ще изглеждат тези научни изрази в моята статия.

Разговорът ни продължи не повече от половин час, защото извикаха моят събеседник на някакво съвещание. Уговорихме се да се срещнем днес.

През цялата седмица се измъчвах, опитвах се да измисля що-годе удачно начало на статията. Струва ми се, че успях. Но дали ще го хареса Сергей Петрович? Вадя бележника си, за кой ли път препрочитам?

„Може би сте забелязали, че по-лесно е да се тича в един ритъм, а да се ходи в друг, да се скача в трети. Думите лесно се запомнят, а понякога оказват по-силно въздействие върху слушателя, ако се изговорят в определен ритъм. Мелодия запомняме по-лесно, отколкото речитатив. Когато си тананикаме или дори си тактуваме с крак, работата ни върви по-леко. Чуем ли звуци с определен ритъм, макар и непознат, краката ни, както се казва, «сами заиграват». Това не е случайно. Оказва се, че дълбоката същност на всичко това са трептенията на молекулите. По-точно ритъмът на трептенията — едно от основните свойства на цялата природа. Особено на живата. Има ритми на зараждането, на възбуждането, на угасването.

Взаимодействието на веществата често е обусловено от ритмите на трептенията. Изменете ритмите — ще измените тогава и хода на процеса...”

По-нататък нищо не излизаше. Може би защото лошо бях разбрал практическата насока в работата на Сергей Петрович.

Часовникът чукаше, сякаш за да напомни за себе си. Седя в кабинета вече петнадесет минути.

Изведнъж дочувам вик. Той долита през откренатата врата. Вслушвам се, дори се надигам от креслото. Коляното с рязка болка напомня за себе си.

Далечен глас моли, вика:

— Помощ! По...

После замлъква също като тогава, на леда, после проехтява с нова сила.

Изскачам от кабинета. Спирам за миг. Откъде идва викът?

Тичам по коридора, свивам встрани. Пред мен има кръгла площадка, заградена с тръбни парапети. Подът е покрит с цинкови листове. Трябва да заобиколя, но за по-бързо прескачам през парапета, забравяйки дори болката в коляното.

Тялото ми сякаш се налива с олово. Краката ми едва се движат. Правя няколко крачки и се отпускам на колене. Непобедима сила ме притиска към земята.

„Навярно така се чувства космонавтът в центрофугата, когато тялото му натежава многократно“ — помислих за миг. Стресна ме същият сподавен вик.

Запълзявам на колене. Какво става с мен? Попаднал съм навярно в някакво силово поле. Нали съм в лаборатория на института по биофизика. Предупреждаваха ме хората да не завивам към площадките... Трябва да се измъкна оттук, да се върна в кабинета.

Викът става все по-отчаян. Някъде загива човек.

Едва допълзявам до края на площадката, до тесния проход в оградата.

Изведнъж тялото ми олеква, напълва се със свежа бушуваща сила. Скачам. Нахлуват спомени. Съвсем ясно, както виждам дупката в леда, съзирам синкавия екран от киното. Да, именно затова спрях тогава на брега! Спомних си филма. Там също имаше две момчета. Едното се давеше. А другото... Спомням си как обсъждахме този

филм, как спорехме и бяхме уверени, че ще постъпим по друг начин. И нищо няма да ни уплаши.

Ето кое ме спря, кое ме накара да се върна.

Викът, кой знае защо, затихва. По-скоро, иначе ще стане късно! Притичвам от една площадка до друга. С учудване забелязвам, че правя гигантски скокове.

Пред мен са наредени клетки с кучета и маймуни. Животните са неспокойни, особено маймуните. Те приклякат, размахват дълги ръце, кривят се, сякаш танцуват.

Моите ръце и крака също се залюляват. Чувам някаква странна музика, бият барабани. Ритъмът ме завладява.

Изведнъж забелязвам, че танцувам. Танцувам, като размахвам високо крака. Коляното никак не ме боли.

Съвсем забравих за вика. А той бе станал тих и съвсем близък. Навярно човекът загива вече.

Скачам с все сила. Падам. Ръцете и краката ми трескаво се движат като играчка, чиято пружина се е преобърнала.

Отново трябва да пълзя. Сега ми е още по-трудно, отколкото на първата площадка, защото не мога да овладеея нито ръцете, нито краката си. Те танцуват. Ако не беше викът, щях да се предам.

Добре, че парапетът е близо. Прехвърлям се едва, изправям се на треперещите си крака и виждам точно пред себе си жълтия лед и черната като туш вода. Там пляска някакво същество... дете!

Откъде тук лед и вода?

Хвърлям в движение сакото. По-скоро! Иначе ще стане късно!

След миг вече не виждам нито дете, нито дупка сред леда. Пред мен е равният под на площадката.

Някой ме вика по име. Обръщам се — Сергей Петрович! Той е разтревожен.

— Какво правите тук? Не ви ли предупредиха?

Оглеждам се объркан.

— А къде е удавникът?

— Да идем в моя кабинет. Там ще ви обясня всичко — казва Сергей Петрович.

Все още съм неспокоен.

— Тук преди малко имаше лед, вода.

— Както виждате, няма никакъв лед. Това е халюцинация — бавно и много спокойно казва Сергей Петрович, после ме хваща под ръка. — Да вървим.

Подчинявам се, но все още се озъртам и ослушвам. Викът не се чува повече.

Сергей Петрович затваря вратата на кабинета и ми предлага да седна.

— Разказвайте сега какво се случи.

Той изслушва доста объркания ми разказ, подпрял бузата си с ръка, и смръщил лице като от зъбобол. Кабинетът бавно се пълни с кълбета цигарен дим. Сергей Петрович пали нова цигара и казва:

— Този кабинет е изолиран с екрани от работните площадки. А вие не сте затворили вратата след себе си. Оттук е започнало всичко. Освен това сте бил развълнуван. Разбирате ли?

Изглежда, видът ми е бил твърде объркан и глупав. Усмивка се мярна по слабото лице на Сергей Петрович, после се скри в бръчките край устата.

— Миналия път не можах да ви отделя много време, затова не разбрахте всичко. Но сега самостоятелно допълнихте пропуснатото. С други думи, проверихте материала за бъдещата статия върху себе си.

Нали си спомняте, че говорихме за модулацията на електромагнитното поле? Разделяме ги на честота и ритъм...

Започнах да се досещам малко по малко.

— Сравнително неотдавна ние се убедихме, че при смяна в ритъма на импулсите на едно магнитно поле, където се намират различни молекули, можем изкуствено да изменяме ритъма на трептенето им. Изследвахме тези явления с вещества през време на реакция, после с бактерии и части жива тъкан, с изолирани органи, а сега започнахме изследвания върху животни. В този случай най-много ни интересуват нервните клетки в цялата система на организма. Всяка работна площадка е оградена с парапети. През тях минават проводници. Автомати включват и изключват ток в определен ритъм. Съществува ритъм, който възбужда паметта, друг убива вирусите. В същност по-добре елате с мен, сам ще видите това.

Излязохме от кабинета и тръгнахме по коридора. Край една от площадките Сергей Петрович спря и каза нещо на един лаборант. Той бързо се върна с клетка, в която имаше морски свинчета. Зверчетата

едва помръдваха, козината им беше окапала на места, лапичките им бяха отекли.

— Те са заразени с много опасен вирус — каза Сергей Петрович. — А сега нека ги поставим на площадката.

Лаборантът внесе клетката в площадката и я постави в един от кръговете, очертани с тебешир. В началото не се забелязваха промени, но след няколко минути свинчетата се оживиха. След половин час отоците по лапичките забележимо намаляха.

— След малко напълно ще оздравеят — уверено рече Сергей Петрович и отново помоли за нещо лаборанта.

Докато той се върна във вивариума, ние продължихме понататък. След малко в ръцете на лаборанта имаше заек със строшена лапа.

— Ритъмът на полето в тази площадка стимулира бързото възобновяване на кости и тъкани — каза Сергей Петрович, като сложи заека в една от клетките.

Мина не повече от час, а заекът вече подскачаше, като все още предпазливо се опираше на болното си краче.

Моят събеседник сякаш не забелязваше възхищението и учудването ми. Той ми говореше вече за други неща.

— Тук има всичко четиридесет площадки и същевременно четиридесет ритъма. Като сте минавали от площадка в площадка, вие сте попадали в различни ритми и ту се е изостряла паметта ви, ту се е затруднявала работата на мускулите ви.

Сега ми стана ясно защо бях чул вика, който в същност съществуваше само в моята памет. А моята постъпка... Изглежда, не е била от смелост. Изглежда, че не аз бързах да помогна на пострадал, а са ме подтиквали против волята ми ритмите на електромагнитните полета. Ако не бяха те... Какво би станало тогава? Не се удържах и запитах Сергей Петрович.

— Не, не — бързо изрече той. — Разбира се, не съществуват ритми за хуманност или взаимопомощ. Не бива да бъркаме биофизиката с възпитанието.

Аз въздъгнах с облекчение и погледнах към прибора, който беше срещу мен. Той беше добре полиран и можеше да послужи за чудесно огледало. Честна дума, в този момент нямах нищо против човека, който се отразяваше в него.

... Остана ми оригинален спомен от тази среща със Сергей Петрович. Всеки път, когато някой се оплаква от болния си крак или куца, аз си спомням за болното си коляно — оттогава то не ме боли.

Разказа е публикуван в приложението към брой 5 от 1969 г. на списание „Космос“.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.